

Міністерство освіти і науки України
Інститут мистецтвознавства, фольклористики
та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Рівне – 2018

Редакційна колегія:

- Сверлюк Я.В.**, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв РДГУ;
Олексюк О.М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;
Павелків Р.В., доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;
Пелех Ю.В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з **науково-педагогічної та навчально-методичної роботи**;
Вербець В.В., доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту соціології Рівненського державного гуманітарного університету;
Mirosław Dymon Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski wydział muzyki;
Лісова С.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;
Малафік І.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної і соціальної педагогіки та управління освітою Рівненського державного гуманітарного університету;
Дем'янчук О.Н., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка;
Потапчук Т.М., доктор педагогічних наук, професор, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;
Шевчук С.І., кандидат філологічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва;
Цюлюпа С.Д., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Крижановська Т.І., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Сверлюк Л.І., кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;
Буцяк В.І., кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Прокопович Т.Ю., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Радковська Л.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Филипчук М.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри естрадної музики Рівненського державного гуманітарного університету.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 2 від 22.02.2018 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2018. – Вип. 4. – 396 с.

ISBN 978-966-416-550-8

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Бурчак І.С.</i> Діагностика сформованості ціннісних орієнтацій майбутніх керівників дитячим ансамблем спортивно-бального танцю.....	6
<i>Іванова Л.І., Іванова Т.В.</i> Особливості початкового етапу фортепіанної підготовки учнів музичних шкіл.....	13
<i>Сверлюк Л.І., Куніцька І.В.</i> Теоретичні основи формування гуманних взаємин у дитячому хоровому колективі.....	19
<i>Лужна Л.М., Радковська Л.М.</i> Робота над поліфонічними творами з учнями-піаністами ДМШ (на прикладі "Нотного зошити А. М. Бах").....	26
<i>Матвійчук А.В.</i> Роль естрадного вокального ансамблю у формуванні професійних навичок майбутніх вчителів музичного мистецтва.....	32
<i>Наулік Н.В.</i> Розвиток навчального інтересу учнів-початківців в класі фортепіано.....	38
<i>Никон О.К., Остапчук М.М.</i> Формування мотивації вдосконалення виконавських навичок у самостійній роботі студентів.....	45
<i>Павлішин Н.В.</i> Музичний розвиток підлітків в умовах інтеграції мистецтв.....	53
<i>Пальоха О.А.</i> Роль задатків і здібностей у професійній музичній діяльності.....	60
<i>Піддубник В.Г., Якимчук С.Н.</i> Проблеми концертного хвилювання співаків творчого колективу.....	68
<i>Прокопович Т.Ю.</i> Педагогіка музична і музейна: сучасні тенденції взаємодії.....	74
<i>Сверлюк Я.В.</i> Методологічні підходи професійної підготовки диригента оркестрового колективу.....	80
<i>Симончук Т.Д.</i> Роль естрадної пісні у формуванні вокальної культури підлітків.....	89
<i>Радковська Л.М., Цибульська С.Ю.</i> Використання новітніх технологій на уроках музичного мистецтва в ЗОШ.....	95
<i>Тетєнєва Н.О.</i> Форми та методи розвитку музичних здібностей на уроках сольфеджіо в ДМШ.....	101
<i>Турчин Г.П.</i> Художні завдання диригента оркестру в роботі над музично-виразовими засобами.....	107
<i>Ужинський М.Ю., Капітанець Л.М.</i> Студія електронної музики як творча майстерня музиканта-інструменталіста.....	117
<i>Фарина Н.П.</i> Концертно-виконавська діяльність студентів-вокалістів: педагогічний аспект.....	124
<i>Федачко І.Б.</i> Еволюція педагогічних поглядів на процес роботи над музичним твором.....	131
<i>Хуан Ханьцзе.</i> Педагогічні умови формування готовності майбутнього вчителя музики до сценічного партнерства.....	138
<i>Цюлюпа С.Д., Цюлюпа Н.Л.</i> Педагогічні принципи викладання фахових дисциплін зі спеціальності "Музичне мистецтво".....	144

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Mirosław Dymon. Kształtowanie zainteresowań i umiejętności muzycznych dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym</i>	151
<i>Блищук Н.В. Творча майстерність піаніста-концертмейстера дитячого хору</i>	164
<i>Буцяк В.І., Турко Н.С. Культурологічні засади появи та функціонування музичних інструментів</i>	170
<i>Власюк О.П. Спадщина українського мистецтва в історичній ретроспективі</i>	178
<i>Трачук Л.Д., Гаврилюк С.В. Тульчинське училище культури в мистецькому житті Поділля</i>	189
<i>Галаган В. Технологічні основи колективного виконавства</i>	195
<i>Дзвінка Р.І. Творчий доробок Михайла Тимофіїва в контексті еволюції сопілкового виконавства</i>	204
<i>Димченко С.С. Проблеми становлення та розвитку диригентського мистецтва: здобутки і перспективи</i>	210
<i>Krous O.P., Pryt K.O. Folklor of Volyn Polissya as an important factor of formation of national self-identity of future music teachers</i>	220
<i>Крусь О.П. Регіональний музичний фольклор – інтегральна частка духовної скарбниці нації</i>	226
<i>Островська Г.Б. Творчий портрет Лідії Сергіївни Костянець</i>	232
<i>Петричук О.В. Історико-культурні передумови формування специфікацій стилю в музиці</i>	241
<i>Симончук І.А. Даюк Ж.Ю. Артистично-театральні аспекти виконавського мистецтва у творчості провідних українських баяністів</i>	248
<i>Сташук О.А. Творчо-педагогічний феномен Олександра Панасовича Довгалока</i>	254
<i>Столярчук Б.Й. Збирач народних пісень Рівненщини Петро Степанюк</i>	262
<i>Ускова А. Обряд випікання весільного короваю у селі Колом'є Славутського району Хмельницької області</i>	266
<i>Филичук М.С. Бас-гітара в культурно-мистецькому просторі: генеза, розвиток, сучасний стан</i>	275
<i>Франчук Д. Історія та народнопісенна творчість села Самчики (Старокостянтинівського району Хмельницької області)</i>	283
<i>Цапун Р.В. Українська традиція святкування масниці та відтворення обрядодій в студентському середовищі</i>	293
<i>Черніско В.А. Творчий доробок Євгенії Родзь через призму історії та спадкоємності</i>	299
<i>Шереток Р.М. Мистецьке наповнення інтер'єру культових споруд ордену кармелітів на Волині (за матеріалами праць Т. Стецького і Я. Гіжицького)</i>	306
<i>Шихова Г.І. Зародження та розвиток української музичної освіти у XVI-XIX ст.</i>	314
<i>Радковська Л.М., Яцук І.І. Сучасна бандура: новий статус академічного і професійного інструменту</i>	320

РОЗДІЛ III.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Кардаш (Гергелюк) В.В.</i> Розвиток емоційної сфери дітей з особливими потребами засобами музичного мистецтва	325
<i>Грабик Н.В.</i> Методи творчого самовираження учнів у вокально-хоровій роботі загальноосвітніх навчальних закладів	329
<i>Гумінська О.О.</i> Науково-методичні засади самовираження учнів у музичній діяльності.....	334
<i>Гурин А.В.</i> Інструментальне музикування на уроках музичного мистецтва в загальноосвітньому навчальному закладі.....	338
<i>Карманюк Ю.В., Григорчук І.С.</i> Музичний фольклор в системі засобів музичного виховання молодших школярів.....	345
<i>Клець Т.</i> Розвиток техніки диригування у студентів музично-педагогічних спеціальностей.....	350
<i>Крет М.В.</i> Музика та її морально-виховні функції у процесі становлення особистості.....	357
<i>Лукащук О.І.</i> Роль мистецтва у професійному становленні майбутнього вчителя музики	362
<i>Крижановська Т.І., Оксенчук Д.Ю.</i> Розвиток виконавської культури учня-баяніста за методикою Петра Серотюка.....	370
<i>Пастушенко Л.А.</i> Принципи і підходи виховання естетичних смаків майбутніх учителів музичного мистецтва.....	379
<i>Пастушенко А.С., Гарбуз Т.В.</i> Вища школа в системі національно-патріотичного виховання молоді на кращих зразках народної пісенної творчості.....	386
Про авторів	393

КОНЦЕРТНО-ВИКОНАВСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ-ВОКАЛІСТІВ: ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Анотація. У статті розглядається специфіка професійної підготовки майбутніх естрадних співаків. Встановлено важливість концертно-виконавської діяльності студентів у формуванні сценічно-вокальної культури творчо обдарованої молоді. Обґрунтовано ефективність впровадження в освітньому процесі методу проекту для студентів-вокалістів спеціалізації "Естрадний спів".

Ключові слова: естрадний спів, концертно-виконавська діяльність, метод проекту, музикант-початківець, вокально-сценічна культура.

Аннотация. В статье рассматривается специфика профессиональной подготовки эстрадного певца. Определена важность концертно-исполнительской деятельности студентов для формирования вокально-сценической культуры талантливой молодежи. Обосновано эффективность внедрения в образовательном процессе метода проекта для студентов-вокалистов специализации "Эстрадное пение".

Ключевые слова: эстрадное пение, концертно-исполнительская деятельность, начинающий музыкант, метод проекта, вокально-сценическая культура.

Lead. This article presents the specificity of professional training of a variety singer. It defines the importance of concert performing activity of students for developing vocal-stage culture among talented youth. The article grounds the effectiveness of implementing the project method in the educational process for vocalist students of "Variety singing" specialization.

Keywords: variety singing, concert performing activity, beginner musician, project method, vocal-stage culture.

Постановка проблеми. Естрадний спів на початку ХХІ століття займає великий пласт музичного виконавства, в якому компромісно співіснують високохудожні зразки вокальної майстерності та відверті банальності. Сучасний арт-простір, орієнтований на розширення виражальних можливостей співацького голосу, спричинює множинність форм концертних практик і припускає неоднозначність їх оцінок. "Значна продукція, що лунає на радіо та телебаченні, викликає асоціацію "пісенний шлак". Такий шлак засмічує не тільки ефір, а й молоді незміцнілі душі, які бажають присвятити хоча б частку свого життя концертній естраді" – зазначає професор Харківської державної академії культури В. Откидач [5, с. 205]. В умовах шоу-бізнесу і популярності комерційних проектів важливо не допустити девальвації художньо-естетичного рівня творчості виконавця. Особливо актуальною ця проблема постає в освітній сфері.

Відносно молода, але нині достатньо популярна вокальна педагогіка в галузі естрадного співу, пропонує ефективні шляхи фахової підготовки

майбутніх виконавців естрадної пісні. Звичайно, в полі зору науковців і педагогів-практиків знаходиться цілий комплекс питань, розв'язання яких сприятиме якісному формуванню вокально-сценічної культури творчо обдарованої молоді. Власне, під вокально-сценічною культурою естрадного співака розуміємо оптимальне розкриття в концертній діяльності творчого потенціалу артиста, який включає розвиненість емоційно-почуттєвої, інтелектуальної і фізичної сфери та належний рівень художньо-естетичного смаку музиканта-виконавця.

Мета статті – з'ясувати значення концертно-виконавської діяльності в професійному становленні майбутніх естрадних співаків та окреслити модель творчої самореалізації студентської молоді в сучасній соціокультурній ситуації.

Аналіз досліджень. Останнім часом питання вокально-сценічної культури естрадного співака часто розглядається на перетині суміжних наук. Зокрема, Л. Лабінцева вважає, що концертна діяльність є важливим показником виконавської майстерності музиканта, дослідження якої "вимагає різних наукових підходів і спільних зусиль спеціалістів в галузі естетики, психології, музичної педагогіки, музикознавства" [2, с.298]. На необхідність режисерського бачення співаком музичного образу наголошує О. Старовойтова: "Сучасний естрадний вокаліст у процесі своєї концертної діяльності повинен бути не тільки гарним виконавцем, але й кваліфікованим музично-драматичним режисером, в уяві якого самостійно дозріває виконавське рішення вокального твору в його завершеному вигляді" [6, с.116].

Висвітлюючи специфіку концертного виступу естрадного співака В. Откидач вважає, що забезпечити високий художній результат під час публічного виступу молодому виконавцеві недостатньо підготувати програму, але й важливе значення має психофізична підготовка. "Вчитель повинен уміти вселяти бадьорість і ентузіазм у серця своїх учнів, бути для них своєрідним психотерапевтом", – зазначає вчений [4, с. 249].

Аналіз стану дослідження проблеми свідчить, що сучасна музично-педагогічна наука має чималі здобутки у різносторонньому вирішенні питання фахової підготовки артистів музичної естради. Теоретичні положення психологів Л. Бочкарева, О. Леонтєва, Б. Теплова, Ю. Цагареллі, Г. Ципіна та авторські вокальні методики Л. Дмитрієва, Д. Мітчел, В. Морозова, С. Рігса, Р. Юссона й інших викладачів академічного й естрадного співу спонукають до удосконалення форм і методів організації концертно-виконавської діяльності студентів-вокалістів у системі вищої мистецької освіти.

Виклад основного матеріалу. Багато фактів із історії музичного виконавства підтверджують, що майстерність артиста проявляється насамперед на сцені. Федір Шаляпін стверджував, що професіоналізм виконавця визначається не силою таланту і навченості у відтворенні

художнього образу. "Глядацький зал і струми почуття, що линуть від нього на підмостки, шліфують образ безупинну, постійно", – говорив видатний співак [7, с.118].

Молодим виконавцям популярна польська естрадна співачка Анна Герман пропонувала пройти серйозне випробування творчих здібностей на різних концертних сценах. У своїй книзі "Повернись у Соренто" вона писала: "Спочатку треба перевірити, чи є тобі що сказати глядачу, слухачу? І чи потрібно це йому?" [1, с.53]. Отож в інтенсивній концертно-виконавській практиці набувається сценічний досвід, який є необхідним компонентом професійно-творчої діяльності естрадного співака та передумовою досягнення високих художніх результатів.

"Концертний виступ – найважливіша частина творчої роботи музиканта; вона є логічним завершенням всіх репетиційних і педагогічних процесів" – узагальнює Л. Лабінцева [2, с.298]. З огляду на зазначене, музична педагогіка багато уваги приділяє питанням підготовки майбутніх виконавців до концертної діяльності. Закономірно, що в системі вищої музичної професійної освіти передбачено створення умов для творчої самореалізації студентської молоді на сцені.

Характер і направленість навчальної діяльності студента у класі по спеціальності уявляє два блоки: репетиційна робота та публічний виступ. Безумовно, це взаємодоповнюючі ланки художньо-педагогічного процесу. Цілеспрямованість репетиційної роботи, визначеність творчовиконавських завдань і конкретних термінів їх виконання, сприяє професійному зростанню студентів. Виконання твору перед публікою є добрим чинником перевірки творчих сил молодого музиканта. "Організація концертної діяльності, її систематичність має первинне значення для вдосконалення майстерності майбутніх професійних музикантів", – зазначає Лабінцева [2, с.302].

З цією метою в навчальному плані підготовки майбутніх естрадних співаків передбачені систематичні обов'язкові форми концертно-виконавської діяльності студентів. Так, на кафедрі естрадної музики Рівненського державного гуманітарного університету студенти спеціалізації "Естрадний спів" кожного семестру двічі виступають на академконцертах, де виконують два різнохарактерні твори. В кінці семестру результати навчальної діяльності та рівень набуття професійної майстерності майбутніх співаків музичної естради оцінюються на екзаменах або залаках.

Проте одноразове звітне виконання навчального музичного репертуару згідно програмних вимог не може сповна забезпечити формування вокально-сценічної культури студента. Практичний розвиток професійних якостей співака оптимізує інтенсивна концертна діяльність за межами навчального закладу. По-перше, діалог із публікою на концертній естраді створює умови для формування сценічної витримки та стимулює творче зростання молодого виконавця. По-друге, студентська концертно-

виконавська практика значно урізноманітнює музичне життя докільця, а творчій молоді допомагає усвідомити соціально-культурну значимість обраної професії.

Викладач по класу вокалу повинен піклуватися планомірним і послідовним набуттям студентом сценічного досвіду. Педагогічне керівництво концертно-виконавською діяльністю майбутнього естрадного співака охоплює цілий комплекс навчально-виховних завдань, серед яких варто виділити: якість вивчення концертного репертуару, психологічну адаптацію молодого виконавця до публічного виступу, дотримання правил спілкування із слухацькою аудиторією. Не слід забувати, що лише активна навчальна діяльність студента створює передумови для розвитку його професійних якостей. Усвідомлення сенсу своєї роботи, вміння ставити мету і цілеспрямовано її досягати – запорука ефективної фахової підготовки підростаючого покоління.

В науковій літературі розглядаються різні методи і прийоми навчання потенційного музиканта-виконавця. Поштовх для нових методичних розробок з естрадного вокалу дали інноваційні педагогічні технології, зокрема, метод проєктів. Його суть полягає у способі організації навчально-пізнавальної діяльності студента, направленої на конкретне практичне застосування набутих знань з врахуванням його власних інтересів і можливостей.

Метод проєкту ґрунтується на особистісно-орієнтованому навчанні. В перекладі з латинської слово (projectus) означає задум, шлях вперед. Навчальний проєкт направлений на максимальне розкриття творчого потенціалу студента, а його діяльність повинна мати прикладне значення. Всі етапи проєкту – від формулювання проблеми, мети і завдань, через способи їх виконання, презентацію і рефлексію результатів – проходять особистісний вимір ("Що це значить для мене?", "Що я можу зробити?", "Для чого я дію?", "Як я чиню?" і т.д.).

На думку вчених, великою перевагою проєктної діяльності в освітній сфері є глибоке засвоєння студентами навчального програмного матеріалу; формування у них навичок самостійної роботи, перспективного і критичного мислення; розвиток особистісних якостей молодій людині та реалізації її власних духовних потреб. Важливо, що метод проєкту переключає суб'єкт навчання з пасивної позиції на активну, дозволяє йому проявити творчу ініціативність і самостійність у плануванні, організації, виконанні і контролі своєї діяльності. Це можливість публічно продемонструвати результати навчання і випробувати свої творчі здібності. У цьому випадку роль викладача зводиться до організатора і консультанта студентського проєкту на засадах партнерства. "На зміну авторитарної педагогіки приходить педагогіка співробітництва", – узагальнює Н. Любчак [3, с.149].

Розвивальна стратегія методу проекту особливо ефективно впливає на професійне зростання творчо обдарованої молоді, генерує позитивну мотивацію до навчання і спрямовує студента на ситуацію успіху. Приміром, викладач по вокалу разом із майбутнім естрадним співаком детально розробляє індивідуальний план концертно-виконавської діяльності з послідовним збільшенням емоціогенних умов сцени. З числа поширених форм прилюдних виступів музикантів моделюється особистий проект творчої самореалізації студента: участь у концерті класу, тематичному вечорі, фестивалі, конкурсі тощо.

Слід врахувати, що в плануванні концертно-виконавської діяльності студента конкретизується вища мета і проміжні цілі. Так, сольний концерт або конкурсне випробування співака-початківця може розглядатися як шлях професійного зросту, успішне здійснення якого залежить від конкретних дій меншої складності. Студент самостійно обирає варіанти проміжних творчих завдань і обговорює їх з викладачем, визначаючи форми представлення результатів своєї діяльності. Це можуть бути не тільки публічні виступи, але й аудіо-запис пісні, відео-кліп.

Разом з тим, готовність майбутнього естрадного співака до концертних виступів формується у активній виконавській діяльності студента з врахуванням особливостей слухацької аудиторії. Тому корисно в індивідуальний план концертно-виконавської діяльності включити виступи перед різними соціальними і віковими групами. Не варто забувати, що публічний виступ молодого виконавця є одним із активних засобів музично-естетичного виховання широкої слухацької аудиторії.

Добре зарекомендували концерти студентів в державних закладах різного типу: дитячих будинках, школах-інтернатах, дитячих музичних школах, професійно-технічних училищах, санаторіях, госпіталях, військових частинах, міських парках відпочинку тощо. Участь співаків-початківців в таких культурно-мистецьких заходах збагачує їхній сценічний досвід і доводить практичну доцільність професійної підготовки. Як правило, концерти у державних установах проходять при заповнених публікою залах, що позитивно впливає на молодих виконавців, викликає задоволеність успішним творчим результатом.

Доцільно в індивідуальний план концертно-виконавської діяльності студента ввести участь у колективних творчих проектах. Спільні публічні виступи створюють сприятливий емоційний тонус на сцені, зменшують вплив на артиста-початківця стрес-факторів і додають впевненості. Серед товаришів, які разом працюють на сцені або готуються за лаштунками до виступу молоді виконавці набувають цінний досвід – навчаються справлятися з хвилюванням і взаємодіяти з колективом.

Поширеною є концертна практика тематичних програм студентів класу по спеціальності. Наприклад, студенти класу вокалу кафедри естрадної музики РДГУ (проф. Фарини Н.П.) протягом одного навчального року

брали участь у таких концертних програмах: "Пісенна позолота осені" (Шубківська ДМШ Рівненського району); "Благословенна мить пісенна" (Рівненський кооперативний економіко-правовий коледж) коледж); "Передріздвяні джазові ритми" (Інститут мистецтв РДГУ); "Щастя тобі – Україні" (кафедра бібліотекознавства РДГУ); "Зачаруй нас любов", "З весною радість обнялась", "Концерт пам'яті Анни Герман" (санаторій "Червона калина" Рівненського району); "Концерт пам'яті Володимира Івасюка (Рівненський МБК); "Рівне, літо, музика!" (Рівненський Парк культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка). Тематичні проекти присвячені урочистим подіям, ювілейним датам, сезонним програмам. Відповідно, публічні виступи студентів проходять на різних сценах – міста і села, навчального закладу і лікувальної установи, в закритому приміщенні і на відкритому майданчику. Систематичність концертно-виконавської діяльності студентів дає можливість розвинути артистизм, опанувати сценічний етикет, впевнено розкривати художньо-образний зміст вокальних творів.

Крім того, молодому виконавцеві пропонується індивідуальна розробка і реалізація проектного завдання "Концертний виступ". Викладач координує роботу студента, стимулює його до самостійної діяльності. На етапі розробки творчого проекту чітко опрацьовується його структура – послідовність і сукупність дій для досягнення поставленого завдання. Як відомо, упевненість на сцені досягається підготовленим на високому художньо-технічному рівні концертним репертуаром, володінням навичками емоційно-вольової саморегуляції і самоконтролю під час публічного виступу, дотриманням правил сценічного етикету. З цих позицій студент спільно з викладачем готує під керівництвом викладача індивідуальну карту концертного виступу, яка включає: визначення концертного репертуару, строки і умови його презентації, завдання і їх послідовність виконання для досягнення мети.

Успішне виконання творчого проекту залежить від створення оптимального соціально-педагогічного мікросередовища з відсутністю примусу і використанням заохочувальних форм. Тісний контакт викладача і студента на засадах партнерства виключає пасивну, споглядальну позицію суб'єкта навчання. Незаперечним стимулюючим фактором активізації творчого потенціалу молоді є приклад наставника. Сцена – це найкраще місце, де викладач з фаху цілковито відкриває студенту секрети виконавської майстерності. Має рацію В. Откидач: "Це дійсно чудовий безкоштовний майстер-клас, який набагато краще інших розповідей і міркувань" [5, с. 206]. Тому спільні концерти артистів-початківців і їх наставників позитивно впливають на розвиток багатьох особистісних і професійних якостей вихованців.

Висновки. Таким чином, необхідність активної концертно-виконавської діяльності майбутніх естрадних співаків обумовлена насамперед специфікою музичної творчості, скерованої на художню комунікацію "композитор-виконавець-слухач". Присвячуючи себе вокальному мистецтву

студент повинен не тільки опанувати техніку володіння голосовим апаратом, але й навчитися чарувати слухача досконалим розкриттям художніх образів музичних творів. Потреба сценічного самовираження формується у співака-початківця у процесі систематичних публічних виступів. Метод проекту слугує студенту-вокалісту ефективним засобом для завчасного планування, ретельного відпрацювання всіх деталей виконавської інтерпретації і її яскравій презентації перед слухацькою аудиторією.

Перспективу дослідження теми представляє осмислення ролі сценічного іміджу артиста в сучасному соціокультурному просторі.

Література

1. Герман А. Вернись в Соренто? / А. Герман / пер. Р. Белло. – М.: Радуга, 1988. – 132 с.

2. Лабінцева Л. П. Концертна діяльність як показник виконавської майстерності музикантів / Л. П. Лабінцева // Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття / Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. – К., 2014. – С. 297-303.

3. Любчак Н. М. Проектні технології: сутність та особливості використання у навчальному процесі // Н. М. Любчак // Вісник Чернівецького нац. пед. ун-ту. Серія: Педагогічні науки. – 2014. – Вип. 122. – С. 144-150.

4. Откидач В. М. Концертний виступ естрадного співака: психологія підготовки / В. М. Откидач // Культура України: зб. наук. праць. – Харків, 2011. – Вип. 35. – С. 247-254.

5. Откидач В. М. Складові творчості естрадного співака (частина перша) / В. М. Откидач // Вісник Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв. Серія: Мистецтвознавство. – Харків, 2011. – №7. – С. 204-208.

6. Старовойтова О. Є. Система К. С. Станіславського в роботі над виконавським трактуванням естрадних творів / О. Є. Старовойтова // Вісник Луганського національного ун-ту ім. Т. Шевченка. Луганськ, ЛНУ, 2010. – №22 (209) – Ч. IV. – С. 116-120.

7. Шаляпин Ф. И. Маска и душа. Мои сорок лет на театрах / Ф. И. Шаляпин. – М.: Гелеос, 2005. – 336с.

Наукове видання

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Відповідальні за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович
Шевчук Степан Іванович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 23.03.2017 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 23,02. Наклад 100 пр. Зам. 18.
Видавництво «Волинські обереги».
33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».